

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	52-654-01-156
Дата:	02 / 10 / 2026 г.

11¹⁰
приз

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА 52-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме **Законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс**, с мотиви към него и предварителна оценка на въздействието, съгласно методологията – приложение към ПОДНС.

Моля законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване, съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Светко Томов Ангел
Петър Николаев Петров
Димитър Георгиев Димитров
Александър Петров Александър
Георги Николов Георгиев
Ангел Ненов Георгиев
Борис Димитров Ангелов

Андрей Васильевич Анжел

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ИЗБОРНИЯ КОДЕКС

В чл.91

В ал.4 знака";" се заменя с "." и се създава изречение второ, което гласи следното:

"При невъзможност да се предостави списъка на момента, това да се случи не по-късно от 20 дни преди изборите;"

В ал.9 числото "30" се заменя с числото "18".

§ 1. В чл. 135 се създава ал. 6:

„(6) При избори за народни представители, за президент и вицепрезидент на републиката и за членове на Европейския парламент от Република България проверката по ал. 1 обхваща всички записи в представения списък. В протокола по ал. 3 се посочва общият брой на избирателите, за които са установени коректни записи в целия списък.“

§ 2. В чл. 142 се създава ал. 6:

„(6) При избори за народни представители, за президент и вицепрезидент на републиката и за членове на Европейския парламент от Република България проверката по ал. 1 обхваща всички записи в представения списък. В протокола по ал. 3 се посочва общият брой на избирателите, за които са установени коректни записи в целия списък.“

§ 3. Създава се чл. 178а:

Възстановяване на средства за медиен пакет

„Чл. 178а. (1) Получателят на средства за медиен пакет по чл. 178, ал. 1 или 2 – партия, коалиция или инициативен комитет – възстановява в държавния бюджет пълния размер на средствата, изплатени от Централната изборителна комисия за използвания от него медиен пакет за съответния избор, когато получените за този избор действителни гласове са по-малко от броя на изборителите, подкрепили с действителен подпис регистрацията му за участие в него. За инициативен комитет се вземат предвид подписите в подкрепа на регистрацията на издигнатия от него независим кандидат, съответно на кандидатите за президент и вицепрезидент.

(2) Броят на изборителите по ал. 1 се определя въз основа на резултата от проверката на всички записи в съответния списък по чл. 133, ал. 3, т. 5, чл. 140, ал. 3, т. 6, чл. 257, ал. 2, чл. 320, ал. 2 или чл. 367, ал. 2. Вземат се предвид само изборителите, за които са установени коректни записи, независимо от минималния брой подписи, необходим за регистрацията.

(3) За прилагането на ал. 1 за получени действителни гласове се смятат:

1. при избори за народни представители – всички действителни гласове за кандидатските листи на партията или коалицията в страната и извън нея, а за инициативен комитет – действителните гласове за независимия кандидат в съответния изборен район;
2. при избори за президент и вицепрезидент на републиката – действителните гласове за издигнатата кандидатска листа при първото гласуване;
3. при избори за членове на Европейския парламент от Република България – всички действителни гласове за кандидатската листа на партията или коалицията, съответно за независимия кандидат, в страната и извън нея.

(4) В 60-дневен срок от обявяването на резултатите от изборите Централната изборителна комисия, след като приключи плащанията за медийните пакети, установява задължението по ал. 1 с мотивирано решение. В него се посочват броят на проверените коректни записи, броят на получените действителни гласове, изплатената сума и задължените лица. Преди да издаде решението, комисията съобщава тези данни на засегнатите лица и им предоставя 14 дни за възражения. Решението се съобщава на всички задължени лица и се публикува без лични данни на изборителите, подкрепили регистрацията.

(5) За задължението на коалиция солидарно отговарят партиите, които я съставляват към датата на одобряване от Централната изборителна комисия на първия договор за използване на медийния пакет. За задължението на инициативен комитет солидарно отговарят лицата, които са негови членове към същата дата.

(6) Решението по ал. 4 може да се оспори пред Административния съд – София-град по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му. Член 58 не се прилага. Сумата се внася по посочена от Централната изборителна комисия сметка за приходи на държавния бюджет в 30-дневен срок от влизането в сила на решението. Невнесената в срока сума е публично държавно вземане и се събира по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(7) Когато резултатите от съответния избор бъдат изменени по установения ред или изборът бъде обявен за незаконен, Централната изборителна комисия служебно изменя или отменя решението по ал. 4 и възстановява недължимо внесената сума.”

§ 4. В чл. 259 се създава ал. 8:

„(8) Проверката по ал. 1 обхваща всички записи в представения списък. В протокола по ал. 3 се посочва общият брой на изборителите, за които са установени коректни записи в целия списък. Когато протоколът е получен от районна изборителна комисия, тя изпраща незабавно копие от него на Централната изборителна комисия.”

§ 5. В чл. 322 се създава ал. 7:

„(7) Проверката по ал. 1 обхваща всички записи в представения списък. В протокола по ал. 3 се посочва общият брой на изборителите, за които са установени коректни записи в целия списък.”

§ 6. В чл. 369 се създава ал. 7:

„(7) Проверката по ал. 1 обхваща всички записи в представения списък. В протокола по ал. 3 се посочва общият брой на изборителите, за които са установени коректни записи в целия списък.”

Преходна и заключителна разпоредба

§ 7. Този закон влиза в сила в срок от 1 месец след обнародването му в „Държавен вестник“.

ВНОСИТЕЛИ:

Цокто Томов Ангел

Петър Николаев Петров

Димитър Георгиев Димитров

Георги Николаев Георгиев

Борис Димитров Анастасов

Ангел Василев Ангел

Ангел Ненов Георгиев

Иван Дърланд Дърланд

МОТИВИ КЪМ ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ИЗБОРНИЯ КОДЕКС

Причини за приемането

Промените в чл. 91 са технически и се правят с идеята за да могат политическите партии и коалиции, които участват в консултациите да имат достатъчно време да предоставят актуални списъци за членове на секционни изборителни комисии към общините. Целта е да се избегнат броя на замените в РИК/ОИК, които натоварват излишно работата на тези комисии.

Член 178 от Изборния кодекс предвижда бюджетни средства за медийни пакети на определени партии и коалиции според правото им на държавна субсидия, както и на инициативни комитети, регистрирали кандидати. Уредбата обхваща изборите за народни представители, президент и вицепрезидент и членове на Европейския парламент. Средствата се изплащат от Централната изборителна комисия на доставчиците на медийни услуги след изпълнение на одобрените договори. Понастоящем Кодексът не обвързва възстановяването на този бюджетен разход с броя на действителните гласове спрямо подкрепилите регистрацията изборители. Това води до очевадни злоупотреби, при които на последните избори за президент 8 партии и ИК са получили по-малко гласове от броя на внесените подписи в тяхна подкрепа. Има случай на кандидат, „подкрепен“ от 1601 човека и получил 53 гласа на изборите.

Освен пилеенето на бюджетни средства този тип кандидатури свалят качеството на политическия дебат, както и цялостното доверие в изборните резултати и в демократичната система като цяло.

Регистрацията на партия или коалиция изисква най-малко 2500 подписа. За независими кандидати изискванията се определят отделно според вида избор. При проверка за президентските избори през 2026 г. ЦИК е указала на ГД „ГРАО“ да спира след установяване на 2500 коректни записа. Следователно самият проверен брой към момента може да бъде по-нисък от общия действителен брой подписи в представената подписка. За да бъде предложеното правило приложимо без предположения, проектът предвижда проверка на целия списък за съответните национални избори.

Цели и основни решения

Основна цел на законопроекта е да се спрат злоупотребите с личните данни на гражданите и с публичните средства и да се повиши общественото доверие в изборния процес в България. В момента се наблюдава ситуация, в която лица, нямащи на практика никаква политическа програма, култура и подкрепа, се регистрират за участие в избори с една-единствена цел – да получат част от парите, предвидени за медийно отразяване. Те правят това, често злоупотребявайки с масиви лични данни на български граждани, които са придобили не по установения ред. Изискването за минимални изборни резултати няма да повлияе на демократичните права на кандидатите и на избирателите, но ще намали чувствително амбициите за злоупотреби от недобросъвестни „кандидати“. Изискването за възстановяване на средствата за медии не е забрана за участие спрямо никой кандидат, така както подписът за подкрепа на участието в изборите не създава и задължение за определен вот. Целта е публичните средства, действително разходвани за медийно представяне на участник, получил по-малко гласове от броя на проверените подписи за регистрацията си, да се възстановяват в държавния бюджет. При сравняването се използват само обобщени числа, без да се установява как е гласувал който и да било подписал се избирател.

За парламентарни избори гласовете на партии и коалиции се сравняват в национален мащаб, а тези на независим кандидат – в неговия изборен район. При президентски избори се взема първото гласуване. При избори за Европейски парламент се взема общият резултат за съответната листа или независим кандидат.

Възстановява се целият действително изплатен за конкретния участник размер, включително когато използваната част е по-малка от определения медиен пакет. Неизползваната част не е изплатена от бюджета и не представлява публичен разход за възстановяване. ЦИК установява размера с мотивирано решение след уведомяване и възможност за възражения; предвидени са съдебен контрол и ред за събиране на неплатените суми. Солидарната отговорност на партиите в коалицията и членовете на инициативния комитет осигурява определяеми длъжности, когато получателят на пакета не е самостоятелно юридическо лице.

Очаквани последици и финансово отражение

Възстановените суми ще бъдат приходи за държавния бюджет. Размерът им не може да се прогнозира надеждно преди бъдещите избори,

тъй като зависи от получените гласове и изплатените суми по всеки медиен пакет. Пълната проверка на подписките ще изисква допълнителна работа от ГД „ГРАО“ и териториалните ѝ звена, както и обработка на резултатите от ЦИК. Не се създава нова структура. Количествена оценка на тези разходи може да бъде изготвена въз основа на данни от ЦИК, ГД „ГРАО“ и Министерството на финансите.

Вземането възниква при всеки установен резултат под броя на проверените подписи, независимо от размера на разликата. То е ограничено до публичните средства, действително изплатени за медийния пакет. Уредбата се прилага само за избори, насрочени след влизането на закона в сила.

Съответствие с правото на Европейския съюз

Проектът включва изборите за членове на Европейския парламент от Република България, доколкото действащият чл. 178 вече предвижда медийни пакети и за тях. Не се променят условията за изборително право, регистрация на кандидати или изчисляване на изборния резултат и не се транспонира акт на правото на ЕС.

ВНОСИТЕЛИ:

Сокро Томов Ангел

Петър Христофоров Петров

Димитър Георгиев Димитров

Иван Петров Петров

Георги Николов Георгиев

Ангел Ненов Георгиев

Борис Димитров Ангелов

Ангел Василев Ангел

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ИЗБОРНИЯ КОДЕКС

по чл. 70, ал. 3 от Правилника за организацията и дейността на
Народното събрание

1. Основания и цел.

Държавата финансира медийното отразяване на определени участници в национални избори. Предлага се пълно възстановяване на направения разход, когато действителните гласове са по-малко от проверените действителни подписи за регистрация. Алтернатива е запазването на действащия режим, при който тази разлика няма финансови последици.

2. Заинтересовани групи.

Пряко засегнати са партиите и коалициите с право на медиен пакет по чл. 178, инициативните комитети и членовете им, ЦИК и ГД „ГРАО“. Доставчиците на медийни услуги продължават да получават плащане по одобрените договори от ЦИК. Избирателите не получават ново задължение и данните за индивидуалния им вот не се обработват за тази цел. Не са провеждани консултации по проекта; становищата на посочените органи и заинтересовани групи следва да се съберат при парламентарното обсъждане.

3. Разходи и ползи.

Очаква се възстановяване на част от бюджетните разходи по медийните пакети при настъпване на законовото условие. Допълнителните разходи са за пълна проверка на подписките, администриране на решенията и евентуално съдебно събиране. Липсват данни за броя на бъдещите засегнати участници и обема на подписките; парично изражение не може да се изчисли обосновано на този етап.

4. Административна тежест и структурни промени.

ГД „ГРАО“ и териториалните ѝ звена ще проверяват всички записи, а ЦИК ще съпоставя установените подписи с резултатите и действителните плащания. За участниците не се въвежда ново заявление или такса. Нови органи и регистрационни режими не се създават.

5. Въздействие върху нормативната база.

Изменят се чл. 135, 142, 259, 322 и 369 от Изборния кодекс и се създава чл. 178а. Не се налага непосредствена промяна в друг закон.

ЦИК ще трябва да съобрази решенията си за проверка на подписките и използване на медийните пакети с новия режим.

6. Равно третиране и демографско въздействие.

Условието се прилага по един и същ начин към всички получатели на медиен пакет за съответния вид избор, независимо дали гласовете са подадени в страната или извън нея. При избора за народни представители независимите кандидати се сравняват само в своя район. Не се очаква измеримо влияние върху демографското развитие. Възможно е условието да възпира участието на малки формации и независими кандидати; този възможен ефект следва да се отчете при оценяването на действието на закона.

ВНОСИТЕЛИ:

Цокко Томов Ангел

Петър Николов Петров

Димитър Георгиев Дригев

Иван Дървинев Дървинев

Георги Николаев Георгиев

Ангел Шенов Георгиев

Борис Димитров Анагенов

Ангел Василев Ангел